

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Udfordringer ved at være ung i det senmoderne samfund
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Malling, Søren mfl.: ”SamfNU B” (lærerplan 2017). Systimeibog: https://samfnub.systime.dk/: Kapitel 1, kapitel 2 og dele af kapitel 11:</p> <p>Afsnit 11. afsnit 11.1, afsnit 11.1.1, afsnit 11.2, afsnit 11.2.1, afsnit 11.2.2, afsnit 11.3, afsnit 11.3.2</p> <p>Antoft, Rasmus mfl.: ”SociologiNU”. Systimeibog: https://sociologinu.systime.dk/?id=p251: Kapitel 9.2 Ungdomskultur</p> <p>Peter Brøndum og Thor Hansen: <i>Luk samfundet op!</i>, (2. udgave) København: Columbus, 2014 s. 82-83</p> <p>Peter Brøndum og Thor Hansen: <i>Luk samfundet op!</i>, (3. udgave) København: Columbus, 2017 s. 74-77</p> <p>Bülow, Morten og Magnus Hallundbæk Mikkelsen: <i>SamfNU STX & HF B-niveau</i> (3. udgave) Aarhus: Systime, 2015 s. 47-56</p> <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">• ”Kronik: Virkeligheden kan også – i perioder – være skærmfri”, <i>Jyllands-Posten</i>, 20-02-2017• ”Derfor ser vi Paradise Hotel”, <i>videnskab.dk</i>, 24-02-2009• ”Er unge virkelig så dumme?”, <i>Politiken</i>, 25-09-2010• ”Aktive familier er mønsterbrydere”, <i>Ugebrevet 44</i>, 07-01-2008• ”Skolen fastholder negativ social arv”, <i>Berlingske Tidende</i>, 27-02-2008• ”Indblik: Tingenes Internet” (08:47), tvudsendelse fra 30-10-2016: https://www.tvmidtvest.dk/nyheder/30-10-2016/1930/indblik-tingenes-internet• ”Risikosamfundet er stadig aktuel”, <i>Politiken</i>, 08-07-2006• Dokumentar <i>Jagten på den perfekte krop</i>, DR3, 2013, 58 min.• ”Jagten på den perfekte krop”, <i>Kristeligt Dagblad</i>, 15-12-2016• ”Forskelle mellem danskere og nydanskere blæses ud af proportioner”, <i>Politiken</i>, 03-06-2016 <p>Bilagsmaterialer til synopsisprojekt:</p> <ul style="list-style-type: none">• ”Vis mig dine forældre, og jeg skal sige dig, hvad du bliver”, <i>Politiken</i>, 01.02.2019• ”Debat: Tro ikke, at du får løn som fortjent”, <i>Politiken</i>, 20.04.2019

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tabeller Uddannelsesniveaue og karakterfordeling ved 9. klasses afgangsprøve”. Fra <i>Forældres manglende ungdomsuddannelser går i arv til deres børn</i>, Politiken, 01.02.2019 <p>”Tabel 25-årige, som har gennemført en ungdomsuddannelse fordelt på karaktergennemsnit i 9. klasse og forældres uddannelsesbaggrund”. Fra <i>Social mobilitet på uddannelsesområdet går den forkerte vej</i>, kl.dk, 21.01.2019</p>
Omfang	<p>Ca. 50 lektioner á 45 minutter</p> <p>Ca. 207 sider</p>
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre - behandle problemstillinger i samspil med andre fag - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler - formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog <p>Identitetsdannelse og socialisering Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark.</p> <p>Identitetsdannelse og socialisering Anerkendelse (Honneth) Kapitaler (Bourdieu) Social arv Førmoderne, moderne og senmoderne samfundstyper, og socialkarakterer ”Senmoderne” sociologer: Giddens, Beck, Bauman Sociologisk kulturforståelse Beskrivende og dynamisk kulturbegreb Hofstedes kulturdimensioner Mainstreamkultur, subkultur og modkultur Nation, national identitet, nationalisme og politisering Stamtavle- og tilvalgsstrategi Identitetsvalg: ren-, bindestregs- og kreolsk identitet Assimilation, segregation og pluralistisk integration Minoritetspolitikker: Fremmede, neutrale og afvisende</p>

	Etnocentrisme, stereotyper og fordomme Kvantitativ og kvalitativ metode – spørgeskemaundersøgelse om danskhed
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt, par- og gruppearbejde Projektarbejdsform Skriftligt arbejde Eksamenstræning

Titel 2	Økonomi og økonomiske udfordringer
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Malling, Søren mfl.: ”SamfNU B” (lærerplan 2017). Systimeibog: https://samfnub.systime.dk/: Kapitel 9</p> <p>Henriksen, Per: ”Økonomi ABC kernestof fra C til A-niveau”, København: Columbus 2009 s. 124-126</p> <p>Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: "Luk samfundet op!" (3. udgave). København: Columbus, 2017 s. 198-199</p> <p>Beyer, Mads mfl.: ”Samfundsfag C”. Systimeibog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Hvad handler vi med?” https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=c1108 - ”Globaliseringens fordele” https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=p902 - ”Globaliseringens ulemper” https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=p903 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Ved indgangen til 2020: Festen i danske økonomi er ovre”, <i>finans.dk</i>, 31-12-2019 • ”Coronakrise vil give et rædselsår for dansk økonomi – minusvækst på 6,7 procent i udsigt”, <i>Berlingske</i>, 23-03-2020 • YouTube klip om det økonomiske kredsløb: https://youtu.be/XZQdnJTeu5Q • Statistikker: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”BNP og realvækst 1966-2018”. Fra https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2019/2019-03-29-faktaark-om-dansk-oekonomi ○ ”Figur 16.2 Arbejdsløsheden i procent af arbejdsstyrken 1950-2020”. Fra Samfundsstatistik 2020 s. 84 ○ ”Årlig inflation i Danmark siden 1960 målt som stigning i forbrugerprisindekset”. Fra Samfundsstatistik 2020 s. 63 ○ ”Tabel 18.2 Betalingsbalancens løbende poster og kapitalposter”. Fra Samfundsstatistik 2020 s. 94

○ ”Den offentlige sektors udgifter tabel 20.5”. Fra Samfundsstatistik 2020 s. 103

- ”Økonomisk Redegørelse: Dansk økonomi er på vej ud af coronakrisen – udsigt til største BNP-vækst i 15 år”, *fm.dk*, 25-05-2021
- Statistik: ”Tabel 1 Nøgletal for dansk økonomi”: https://fm.dk/media/25185/faktaark_prognosen-i-oekonomisk-redegoerelse-maj-2021_a.pdf
- ”Offentligt overskud trods COVID-19” (uddrag), *Danmarks Statistik*, 28-09-2021: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=33225>
- De økonomiske råd, efterår 2021 (uddrag): https://dors.dk/files/media/rapporter/2021/e21/diskussionsoplæg/e21_disk_hovedkonklusioner.pdf
- DR dokumentarserie: ”Sikke en fest” del 2 og del 3 (2011). Fra CFU.
- ”Globaliseringens modbølge stopper i Danmark”, *Dansk Industri*, september 2017
- ” Danske virksomheder ligger helt oppe i verdenseliten for corona-comeback”, *finans.dk*, 06-07-2021
- ”Klynger skaber vækst og innovation”, *lokalebasen.dk*, 06-04-2016
- ”EU’s Covid-19-genopretningsplan vil prioritere klimaet”, 24-06-2021: [EU's Covid-19-genopretningsplan vil prioritere klimaet | Nyheder | Europa-Parlamentet](#)
- ”Danmarks grønne genopretningsplan endeligt godkendt i EU”, *fm.dk*, 13-07-2021
- ”Faktaark - Den danske genopretningsplan”, *fm.dk*, 13-07-2021
- ”10 medlemslande midt i EU-kontrovers: Giv atomkraft det grønne stempel”, 13-10-2021: <https://ing.dk/artikel/10-medlemslande-midt-eu-kontrovers-giv-atomkraft-groenne-stempel-250919>
- ”Nye EU-planer kan skabe grøn dansk eksport for milliarder”, 20-05-2021: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/nye-eu-planer-kan-skabe-gron-dansk-eksport-for-milliarder?publisherId=9426318&releaseId=13622424>
- ”Hvem er medlem af unionen?": https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/da/WHATS_ON_THE_EUs_AGENDA.html
- ”Handel EU's (EU27) andel af verdenshandlen (fra 2020)”, (tabel): https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/economy_da

Bilagsmaterialer til synopsisprojekt:

- ”Nu er danske virksomheder for alvor ramt af mangel på arbejdskraft: ”Det er helt uvirkeligt””, *Berlingske*, 29-06-2021
- ”Den offentlige sektor har størst betydning for Danmarks konkurrenceevne”, *Cervea*, 03-09-2020
- ”Inflationen i Danmark stiger kraftigt”, *Berlingske*, 25-10-2021

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Danmark topper liste over økonomier, der har klaret Corona bedst”, <i>borsen.dk</i>, 27-12-2021 • ”Ny smittet i Kina kan lukke fabrikker og havne og ramme verdensøkonomien”, <i>borsen.dk</i>, 30-10-2021
Omfang	Ca. 44 lektioner á 45 minutter Ca. 130 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå <p>Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt</p> <p>Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold</p> <p>Økonomiske mål Det økonomiske kredsløb Finanspolitik Pengepolitik Strukturpolitik (primært arbejdsmarkedspolitik, herunder strategier: incitaments-, strammings- og opkvalificeringsstrategi) Flexicurity og den danske arbejdsmarkedsmodel EU og økonomisk politik: penge- og valutapolitik Niveauer af økonomisk integration Protektionisme Økonomisk globalisering og konkurrenceevne (pris- og strukturel) Økonomisk vækst og bæredygtig udvikling</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt, par- og gruppearbejde Projektarbejdsform Skriftligt arbejde Eksamenstræning

Titel 3	Dansk velfærd og velfærdsdilemmaer
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Malling, Søren mfl.: ”SamfNU B” (lærerplan 2017). Systimeibog: https://samfnub.systeme.dk/: Kapitel 7 og kapitel 8</p> <p>Beyer, Mads mfl.: ”Samfundsfag C”. Systimeibog ”Direkte skatter – personskatten”: https://samfundsfag-c.systeme.dk/?id=p611</p> <p>Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: "Luk samfundet op!" (3. udgave). København: Columbus, 2017 s. 208-211, 217-220</p> <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • YouTube klip ” Keynesianisme og monetarisme” (2019), set de første 4 min. og 34. sek.: https://youtu.be/lXUnX6ko7-Q • ”Skattely og skattesnyd er en trussel mod velfærdssamfundet”, <i>Berlingske</i>, 10-04-2016 • ”Brugerbetaling ved læge kan spare milliarder”, <i>Berlingske</i>, 21-09-2012 • ”Danske virksomheder outsourcer som aldrig før” (uddrag), <i>scm.dk</i>, 29-03-2011 • ”Statistik: ”Tabel 1.1 Aldersfordeling pr. 1. januar”. Fra Samfundsstatistik 2020 • Statistik: ”Alderspyramide. Befolkningen i Danmark 1.1.1993”. Fra https://denstoredanske.lex.dk/alderspyramide • ”Flere voksenlærlingen kan løse en del af manglen på kvalificeret arbejdskraft”, <i>fbo.dk</i>, 21-02-2020
Omfang	Ca. 12 lektioner á 45 minutter Ca. 92 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå <p>Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund</p> <p>Globaliseringens og EU’s betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold</p> <p>Velfærdsmodeller</p>

	Omfordeling: beskatning (skatteformer) og offentlige udgifter GINI koefficient Demografisk udvikling Den sociale kontrakt Konkurrencestatsbegrebet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt, par- og gruppearbejde

Titel 4	Ideologier, politik og demokratiske udfordringer
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Malling, Søren mfl.: ”SamfNU B” (lærerplan 2017). Systimeibog: https://sam-fnub.systeme.dk/: Kapitel 3, kapitel 4 og kapitel 5 samt dele af kapitel 10:</p> <p>10. EU i Europa og verden – løsning eller problem?</p> <p>10.1 EU's grundlag</p> <p>10.1.2 Europa i verden</p> <p>10.1.3 Europæisk integration</p> <p>10.2 EU's spilleregler</p> <p>10.2.1 EU's interesser</p> <p>10.2.2 EU's grundlov</p> <p>10.2.3 EU's kompetencer</p> <p>10.2.4 EU's magtdeling</p> <p>10.3 EU's problemer og muligheder</p> <p>10.3.1 EU & økonomi</p> <p>10.3.2 EU & sociale forhold</p> <p>10.3.3 EU & miljø</p> <p>10.3.4 EU's borgere</p> <p>Peter Brøndum og Thor Hansen: <i>Luk samfundet op!</i>, (3. udgave) København: Columbus, 2017 s. 157-173</p> <p>”NOTAT – magasin om demokrati og Europa”. København: Årgang 42 – Nr. 1267 – Januar 2014, <i>Oplysningsforbundet DEO</i>. s. 3: https://notat.dk/media/609995/2014_TEMA_1267.pdf</p> <p>Beyer, Mads mfl.: ”Samfundsfag C”. Systimeibog ”Det Indre Marked – fordele og ulemper”: https://samfundsfag-c.systeme.dk/?id=p560</p> <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deadline om populisme (d. 27.04.2016). Fra CFU.

- ”Vælgerne er splittet: Skal Støjberg for en rigsret?”, *Ritzau*, 14-02-2021
- ”Støttepartier vil have rigsretssag: Men Socialdemokratiet afgør først Støjbergs skæbne i næste uge”, *dr.dk*, 06-02-2021
- ”Mette Frederiksen og Socialdemokratiet støtter en rigsretssag mod Inger Støjberg”, *Berlingske*, 14-02-2021
- ”Holstein: Sagen om Støjberg er giftig for Jacob Ellemann”, *altinget.dk*, 14-01-2021
- ”Grundloven” (03:36). videoklip fra <https://www.ft.dk/da/folkestyret/grundloven-og-folkestyret/grundloven-med-forklaringer>
- Youtube klip om fake news:
- ”Trish Regan: Full video about the Venezuela/Denmark comparison”: <https://www.youtube.com/watch?v=E2Bqx3iXFdM>
- "YOU'RE FAKE NEWS" President Trump SLAMS CNN's Jim Acosta Over Border Statistics: <https://www.youtube.com/watch?v=5Gv28dYm1gs>
- Trump launches 2020 campaign: 'Lot of fake news back there': <https://www.youtube.com/watch?v=1uICYzyOkJQ>
- Dokumentar ”Politik til salg” (2015). Fra TV2.
- ”Folkeafstemninger” fra Folketingets hjemmeside: <https://www.ft.dk/da/Folkestyret/Valg%20og%20afstemninger/Folkeafstemninger>
- ”Borgerforslag”: <https://www.borgerforslag.dk/>
- <http://www.grundloven.dk/> (uddrag)
- ”Demokrati forudsætter, at den enkelte gør sin pligt”, *Kristeligt Dagblad*, 09-02-2015
- ”Ligestilling i Danmark?”, *Kristeligt Dagblad*, 05-09-2019
- ”Den døende vagthund”, *Berlingske*, 22-05-2012
- ”Ny rapport viser gevinsterne ved det indre marked på tværs af hele EU”, *Erhvervsministeriet*, 27-09-2018
- ”Skilsmisseaftale mellem EU og Storbritannien”, *eu.dk*: <https://www.eu.dk/da/temaer/brexit/skilsmisseaftalen-mellem-eu-og-storbritannien>

Bilagsmaterialer til synopsisprojekt:

- ”Klimaloven viser, hvordan borgerforslaget styrker det repræsentative demokrati”, *Information*, 28-02-2019
- ”Vi skal styrke vores demokrati”, *Jyllands-Posten*, 03-10-2017
- ”Lisbeth Knudsen: Er demokrati truet?”, *Altinget.dk*, 24-02-2017, <https://www.altinget.dk/artikel/lisbeth-knudsen-er-demokratiet-truet>
- ”Er det danske demokrati i krise?”, *Politiken*, 01-10-2018

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Danskernes tillid til politikere er styrt dykket siden 2007”, <i>Ugebrevet A4</i>
Omfang	<p>Ca. 32 lektioner á 45 minutter Ca. 100 sider</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog <p>Politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier</p> <p>Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd</p> <p>Magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene</p> <p>Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark</p> <p>Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark</p> <p>Ideologierne Partierne i folketinget Partiprojekt Eastons model Fake news Mediernes rolle Politiske deltagelsesformer Typer af medier (massemedier, sociale medier) og kommunikation Virtuelle fællesskaber og virtuelle interaktioner ift. Habermas (System og livsverden)</p> <p>Modeller om partiadfærd: Molin, Downs og Strøm Class-voting og Issue-voting Klassepartier, catch-all partier og mediepartier, markedspartier Nærhedsprincip og retningsprincip (vælgeradfærd) ”By-land akse” Direkte og indirekte/repræsentativt demokrati Grundloven og menneskerettigheder (konventionerne), retsstatsprincipper Marshall: civile, politiske og sociale rettigheder</p>

	Parlamentarisme og præsidentialisme Demokratiopfattelser: Deltagelsesdemokrati, konkurrencedemokrati og deliberativt demokrati Lovgivningsprocessen Lobbyisme og interesseorganisationer Magttyper Komparativ metode Ligestilling mellem køn Overstatsligt og mellemstatsligt samarbejde Det indre marked Integration i dybden og bredden, disintegration Niveauer af økonomisk integration Formel og reel suverænitæt EU's institutioner
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt, par- og gruppearbejde Projektarbejdsform Skriftligt arbejde Eksamenstræning